

دفترچه‌ی سؤال و پاسخ

مرحله‌ی اول المپیاد ادبی کشور

اسفند ماه ۱۳۹۰

تعداد سؤال	زمان آزمون
۷۰	۹۰ دقیقه

ناظر علمی	علیرضا فروغی
ویرایش و نگارش پاسخ‌نامه	کاوه وزیری (دارنده‌ی مدال طلای کشوری ۱۳۸۶)
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی	راضیه انتخابی‌فرد

با توجه به تایپ مجدد متن سؤالات و پلسخ تشریحی امکان بروز اشتباه وجود دارد. لذا خواهشمندیم در صورت مشاهده‌ی این موارد با تلفن ۰۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۰ تماس گرفته و ما را در ارائه هر چه بهتر این خدمات یاری نمایید.

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر کسترش دانش و آموزش»

۱- کدام گزینه بیش‌ترین اسم مشتق- مرکب را دارد؟

(۱) خوابگاه- باغبان- کاردانی- برابر- گرفتار

(۲) پاک‌کن- لاله‌زار- غمگین- رنگینه- دادو ستد

(۳) آشتی‌کنان- ناجوان‌مرد- فیزیكدان- هنرستان- عروسک

(۴) دانشجو- دانشسرا- آفریدگار- حقوق‌بگیر- زد و خورد

۲- در عبارت زیر چند ترکیب وصفی وجود دارد؟

بار دیگر در برابر این مجموعه‌ی حیرت‌انگیز، از خود پرسیدم، به چه معنایند این نقش‌ها و رنگ‌ها؟ چه می‌خواهند بگویند این بوته‌ها و خط‌ها و اسلیمی‌ها که در هم می‌پیچند، به هم می‌پیوندند و باز می‌شوند و می‌روند و باز می‌گردند، مانند رگ‌های یک بدن زنده و سرانجام در نقطه‌ای گم می‌شوند، بی آن‌که بتوان رد پای آن‌ها را تا به آخر دنبال کرد.

(۱) دوازده (۲) یازده (۳) ده (۴) نه

۳- کدام گزینه جمله‌های چهار جزئی مسنددار می‌سازد؟

(۱) گردانید، دیدم، یافتم، خورد

(۲) می‌نامیم، می‌گفتند، به حساب می‌آورند، کرد

(۳) ساخت، نمود، ریخت، خرید

(۴) می‌خواندند، دانستم، می‌شمارند، پوشیدند

۴- با توجه به عبارت زیر کدام گزینه درست است؟

الف) سازمان پرورش استعدادهای درخشان، دانش‌آموزان را امتحان و پس از آن می‌پذیرد.

ب) دیروز یک خودرو، کودکی را زیر گرفت و شدیداً آسیب دید.

(۱) از هر دو عبارت، فعلی بدون قرینه حذف شده است.

(۲) عبارت اول درست است و عبارت دوم کزتابی دارد.

(۳) فعل عبارت اول بدون قرینه حذف شده است و نهاد در عبارت دوم نیز محذوف است.

(۴) هر دو عبارت کاملاً رسا و درست است.

۵- در بین ترکیب‌های زیر چند اضافی غیرتعلقی وجود دارد؟

شیفته‌ی آزادی، فلسفه‌ی بوعلی سینا، کشور ایران، روز چهارشنبه، پای ادب، دسته‌ی صندلی، چنگال مرگ، کوزه‌ی بلور، تخت جمشید، خلبان هواپیما، گل شیپوری، گفتن راز

(۱) شش (۲) هفت (۳) پنج (۴) هشت

۶- در کدام گزینه «این و آن» فقط صفت اشاره است؟

(۱) دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی؟

(۲) این کتاب را خریدم، آن را به برادرم هدیه دادم.

(۳) خواندن این کتاب‌های دشوار از آن پسر ولنکار بعید بود.

(۴) این‌ها حرف‌های خاله زکی آن آدم‌های بیکار است.

۷- در کدام گزینه، شبه جمله‌ی بیش‌تری وجود دارد؟

(۱) عجب ای ساقی جان، مطرب ما را چه شدست / هله چون می‌نزند ره، ره او را که زدست

(۲) زهی عشق، زهی عشق که ما راست خدایا / چه نغزست، چه خوبست و چه زیباست خدایا

(۳) جانا سر تو یارا مگذار چنین ما را / ای سرو روان بنما آن قامت بالا را

(۴) ای هفت گردون مست تو ما مهره‌ای در دست تو / ای هست ما از هست تو در صد هزاران مرجبا

۸- عبارت «زبان‌شناسان، زبان را در سه سطح بررسی می‌کنند» چند تکواژ دارد؟

(۱) چهارده تکواژ (۲) پانزده تکواژ (۳) سیزده تکواژ (۴) دوازده تکواژ

۹- کدام عبارت حشو ندارد؟

(۱) کوه‌نوردان به اوج قلّه‌ی کوه رسیدند.

(۲) جوانان در سن بیست سالگی احساس خوبی دارند.

(۳) شرکت تعاونی، خانه‌ها را از قبل پیش‌خرید کرده است.

(۴) دانش‌آموزان پاسخ پرسش‌های خود را از معلم خواستند.

۱۰- در گروه کلمات زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

براعت استهلال، آرایش سوری، عمارت و فرمانروایی، خشم و غیظ، مناعت تبع، کره‌ی عصیر، حسن ختام، اعمی و بصیر

(۱) پنج (۲) شش (۳) چهار (۴) هفت

۱۱- عبارت «کتاب دستور زبان فارسی دکتر خانلری» چند واج دارد؟

(۱) سی و شش (۲) سی و هشت (۳) سی و هفت (۴) سی و نه

۱۲- در کدام گزینه ضمیر «م» نقش متفاوت با بقیه‌ی گزینه‌ها دارد؟

(۱) بدو گفت کاین بر من از من رسید/ زمانه به دست تو دادم کلید

(۲) کنون بند بگشای از جوشنم/ برهنه بین این تن روشنم

(۳) بنگر که حزین و دل کبابم/ بی تاب ز بهره قطره آبم

(۴) دل من همی بر تو مهر آورد/ همی آب شرمم به چهر آورد

۱۳- کدام گزینه در مورد جمله‌های زیر درست است؟

(الف) دیروز تابلوهای نقاشی، شکوه بی‌نظیری به تالار داده بود.

(ب) در طول تاریخ این سرمشق را از اسلام آموخته‌ام.

(۱) جمله‌ی اول مفعول و متممی با نهاد جدا است، جمله‌ی دوم مفعول و مسندی بدون نهاد جدا است.

(۲) فعل جمله‌ی اول مرکب است، فعل جمله‌ی دوم ساده است.

(۳) هر دو جمله چهار جزئی است، جمله‌ی اول نهاد جدا دارد و جمله‌ی دوم نهاد جدا ندارد.

(۴) جمله‌ی اول چهار جزئی، و جمله‌ی دوم سه جزئی هر دو با نهاد جدا هستند.

۱۴- فعل‌های کدام گزینه همگی دو وجهی هستند؟

(۱) شکست، خورد، دید، گسست (۲) پخت، برید، گداخت، گسست

(۳) شکست، بافت، ساخت، داشت (۴) آورد، پوشید، ریخت، دوخت

۱۵- در گروه کلمه‌های زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

راز و رمز حیات، غالب شعر، ابتر و ناقص، سفاقت و نادانی، رزیت اخلاقی، حول و وحشت، غدر و خیانت، قریب و آواره، حور و ماه

(۱) شش (۲) هفت (۳) پنج (۴) چهار

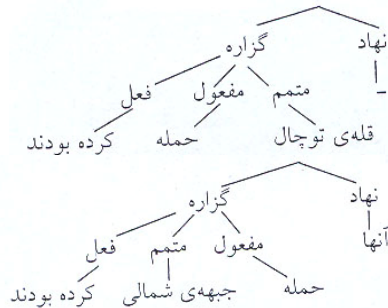
۱۶- کدام گزینه دو تکواژ صفر دارد؟

(۱) دوستم به کتابخانه رفته بود، ولی من او را ندیدم. (۲) از حسین پرسیدم، او جوابم را نداد.

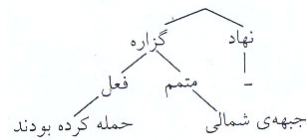
(۳) تو به مدرسه برو، او خود رفته است. (۴) مهمان‌ها آمده بودند، او در خانه نبود.

۱۷- نمودار درست جمله‌ی زیر، کدام گزینه است؟

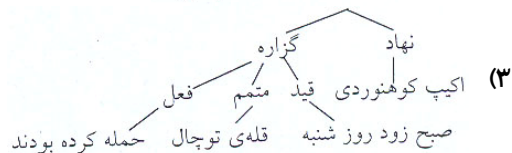
«صبح زود شنبه با اکیپ کوهنوردی به جبهه‌ی شمالی قلّه‌ی توچال حمله کرده بودند.»

(۲)

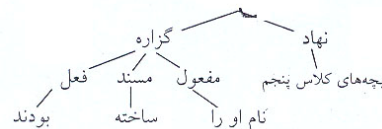

(۴)

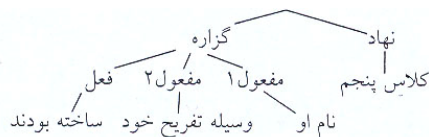
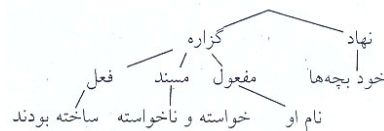

۱۸- نمودار درست جمله‌ی زیر، کدام گزینه است؟

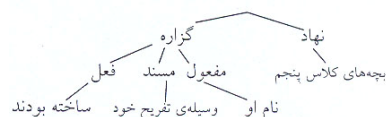
«از آغاز سال تحصیلی، بچه‌های کلاس پنجم، خواسته و ناخواسته نام او را وسیله‌ی تفریح خود ساخته بودند.»

(۲)

(۳)

۱۹- کدام گزینه نیاز به ویرایش ندارد؟

(۱) روستاییان از طرق‌های گوناگون مخالفت و اعتراض خود را به حکومت ابراز می‌کردند.

(۲) مردم علیه اسرائیل که مسلمین فلسطینی را آواره کرده شعار «مرگ بر اسرائیل» سر می‌دهند و هر روز فلسطینی‌ها توسط سربازان کشته می‌شوند.

(۳) سازمان انرژی اتمی بازرسان زیادی به ایران فرستاده‌اند که در ارتباط با مسأله‌ی نیروگاه هسته‌ای بوشهر تفحص نمایند.

(۴) طبق گزارش‌های معتبر از دست اندرکاران چاپ و نشر، نوشته‌ی ویراسته، به جاده‌ای می‌ماند که بارها و بارها کوبیده، صاف و هموار شده باشد.

۲۰- کدام گزینه در مورد بیت‌های زیر درست است؟

(الف) آن شنیدستی که روزی زیرکی با ابلهی / گفت این والی شهر ما گدایی بی‌حیاست

(ب) این چرا کردم چرا دادم پیام؟ / سوختم بیچاره را ز آن گفت خام

(۱) بیت‌های بالا یک فعل ماضی نقلی، پنج فعل ماضی ساده و یک فعل ربطی دارد.

(۲) بیت‌های بالا شش فعل گذرا به مفعول و یک فعل ربطی دارد.

(۳) بیت‌های بالا یک فعل ماضی نقلی، یک مصدر مرخم، چهار ماضی ساده، یک فعل مضارع دارد.

(۴) بیت‌های بالا جمعاً هفت جمله است که پنج فعل گذرا به مفعول و دو فعل گذرا به مسند دارد.

۲۱- با توجه به دو بیت زیر کدام گزینه درست است؟

- الف) خوش تر آن باشد که سر دلبران / گفته آید در حدیث دیگران
 ب) این مگر خویش است با آن طوطیک / این مگر دو جسم بود و روح یک
 ۱) طوطیک: اسم + پسوند / خویش: ضمیر مشترک / «آن» در بیت اول: ضمیر اشاره
 ۲) آید: فعل کمکی / خویش: اسم / «این» در مصراع دوم بیت دوم: ضمیر اشاره
 ۳) «آن» در بیت اول: ضمیر اشاره / دو جسم: ترکیب اضافی / بود: فعل ربطی
 ۴) است: فعل ربطی / حدیث دیگران: ترکیب وصفی / «آن» در بیت دوم: صفت اشاره

۲۲- کدام گزینه کم‌ترین واژه‌ی مرکب را دارد؟

- ۱) لیوان‌ها، مهمان‌خانه، رهرو، کیفی، یفک
 ۲) طبرستان، نوروز، ترشی‌جات، خوش‌حساب، پابره‌نه
 ۳) زیر زمین، گردن‌بند، بی‌هنر، هم‌وطن، خدانشناس
 ۴) نادرست، کف‌بین، باشعور، یاغی‌گری، شترگاوپلنگ
- ۱) ۱ و ۲ ۲) ۲ و ۳ ۳) ۳ و ۴ ۴) ۱ و ۴

۲۳- کدام دو گزینه نزدیک‌ترین معنا را به هم دارند؟

- ۱) الهی: من چگونه دوست ندارم که تو مرا دوست داری با این همه احتیاج که به تو دارم.
 ۲) الهی: مرا عمل بهشت نیست و طاقت دوزخ ندارم، اکنون کار با فضل تو افتاد.
 ۳) الهی: اگر فردا گویند چه آوردی؟ گویم: خداوندا، از زندان موی بالیده و جامه‌ی شوخگن و عالمی اندوه و خجلت توان آورد. مرا بشوی و خلعت فرست و مپرس.

- ۴) الهی: شیرین‌ترین عطاها در دل من رجای تو خداوند است.
- ۱) ۱ و ۲ ۲) ۲ و ۳ ۳) ۳ و ۴ ۴) ۱ و ۴

۲۴- مفهوم رجزخوانی و تهدید در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... ملموس است.

- ۱) پیاده مرا زان فرستاده توس / که تا اسب بستانم از اشکبوس
 ۲) مرا مادرم نام مرگ تو کرد / زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
 ۳) کشانی بدو گفت بی بارگی / به کشتن دهی تن به یکبارگی
 ۴) تو قلب سپه را به آیین بدار / من اکنون پیاده کنم کارزار
- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۲۵- با توجه به این که بیت‌های زیر از داستان حمله‌ی حیدری برگزیده شده است، در کدام گزینه دو صفت یا لقب برای

حضرت علی (ع) به کار رفته است؟

- ۱) سپر بر سر آورد شیر اله / علم کرد شمشیر آن ازدها
 ۲) به سوی هژیر ژیان کرد رو / به پیشش برآمد شه جنگ‌جو
 ۳) حبیب خدای جهان آفرین / نگه کرد بر روی مردان دین
 ۴) به نام خدای جهان آفرین / بینداخت شمشیر را شاه دین

با توجه به متن‌ها پاسخ دهید.

نشسته‌ام در انتظار این غبار بی‌سوار / دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی‌زند
چه چشم پاسخ است از این دریچه‌های بسته‌ات / برو که هیچ کس ندا به گوش کر نمی‌زند
آنان که محیط فضل و آداب شدند / در جمع کمال شمع اصحاب شدند
ره زین شب تاریک نبردند برون / گفتند فسانه‌ای و در خواب شدند
شعر سپید من رو سیاه ماند / که در فضای تو، به بی‌وزنی افتاد / هر چند کلام از تو وزن می‌گیرد / وسعت تو را چگونه در سخن
تنگ‌مایه گنجانم؟ / فتبارک الله احسن الخالقین / خجسته باد نام خداوند / که نیکوترین آفریدگاران است / و نام تو / که
نیکوترین آفریدگانی

۳۹- شاعر چرا چشم به راهی خود را بیهوده می‌داند؟

- (۱) فرصت از دست رفته است.
(۲) هوا غبار آلود و نامناسب است.
(۳) مسافری در کار نیست.
(۴) هنوز وقت سحر نشده است.

۴۰- شاعر دریافت پاسخ را چگونه می‌داند؟

- (۱) بیهوده (۲) ناتمام (۳) ناممکن (۴) نادرست

۴۱- منظور از آنان که محیط فضل و آداب شدند، چه کسانی است؟

- (۱) کسانی که دنیا را احاطه کرده‌اند.
(۲) کسانی که بر علوم مسلط شده‌اند.
(۳) کسانی که شمع‌ها را برافروخته‌اند.
(۴) کسانی که با وجود ظلمت داستان سروده‌اند.

۴۲- شاعر چه چیزی را دلیل بی‌وزن بودن شعر خود می‌داند؟

- (۱) ابهت مقام مخاطب
(۲) قانون شعر سپید
(۳) وسیع بودن دامنه‌ی موضوع
(۴) ناآگاهی نسبت به وزن شعر

۴۳- «تبارک الله» تحسین خداوند است به سبب

- (۱) تعیین حضرت علی (ع) به ولایت
(۲) خلق کردن و به‌وجود آوردن انسان
(۳) آفرینش حضرت علی (ع)
(۴) دادن قوه‌ی ناطقه به انسان

۴۴- کدام گزینه با دو بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

«دو قدم بیش نیست این همه راه / راه نزدیک شد، سخن کوتاه

یک قدم بر سر وجود نهی / وان دگر در بر و دود نهی»

(۱) گفت: بار خدایا تا کی در آتش هجران تو سوزم؟ به سرش ندا آمد که: بایزد هنوز تویی تو همراه توست. اگر خواهی که به ما
رسی، خود را بر در بگذار و در آی.

(۲) گفت: الهی، من غریبم و ذکر تو غریب، و من با ذکر تو الف گرفته‌ام؛ زیرا غریب با غریب الف گیرد.

(۳) گفت: الهی، جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده و مگذار ما را به که و میه.

(۴) ای خدا ای فضل تو حاجت روا / با تو یاد هیچ کس نبود روا

۴۵- دکتر شفیعی کدکنی درباره‌ی کدام شاعر می‌گوید: «از نظر صور خیال و انواع تصویر به ویژه در زمینه‌ی طبیعت، شعر او
بهترین شعری است که از گویندگان قرن چهارم در دست داریم.»

- (۱) ابوشکور بلخی (۲) رودکی سمرقندی (۳) کسایی مروزی (۴) فردوسی توسی

۴۶- اگر قرار باشد در ادبیات قبل از مشروطه تنها یک شاعر معتدل که همه‌ی جنبه‌های هنری و فنی و مضمونی و فکری و فردی و اجتماعی و . . . را در شعر خویش باز نموده است، نام ببریم، او کیست؟

- (۱) فردوسی (۲) مولوی (۳) صائب (۴) سعدی

۴۷- با توجه به آن‌چه از مفهوم سیاست در گذشته‌ی نسبتاً دور می‌دانیم، کتاب سیاست‌نامه حاوی چه مطالبی است؟

- (۱) رسوم و ابزار تنبیه و اصلاح بزه‌کاران (۲) رسوم و شیوه‌های جنگ و دفاع از میهن

- (۳) رسوم و آداب پادشاهی و آیین مملکت‌داری (۴) رسوم و آیین‌های مربوط به انتخاب حکمرانان

۴۸- دریافت و برداشت‌هایی از قبیل: «بسیار خردمند باشد که مردم را بر آن دارد که بر راه صواب بروند، اما خود بر آن راه که نموده است، نرود. و چه بسیار مردم بینم که امر به معروف کنند و نهی از منکر گویند و خویشان را از آن دور بینند و جمعی نادان که ندانند که غور و غایت چنین کارها چیست، چون نادان‌اند معذورند ولکن دانایان که دانند، معذور نیستند.» کتاب تاریخ بیهقی را به کدام کتاب نزدیک‌تر کرده است؟

- (۱) سفرنامه‌ی ناصر خسرو (۲) قابوس‌نامه‌ی عنصر المعالی

- (۳) شاهنامه‌ی فردوسی (۴) اسکندرنامه‌ی نظامی

۴۹- کدام گزینه به طور کامل از ویژگی‌های سبک عراقی است؟

- (۱) ورود لغات و ترکیبات متعدد از لهجه‌های محلی، تکرار افعال، استفاده‌ی فراوان از حروف اضافه

(۲) نفوذ افکار و اصطلاحات صوفیه در شعر، استفاده‌ی فراوان از استعاره و کنایه، گسترش حوزه‌ی زبان و ادبیات فارسی در شبه‌قاره‌ی هند.

(۳) توجه به طبیعت و توصیف‌های واقعی طبیعی، نفوذ عمیق‌تر و گسترده‌تر فرهنگ اسلامی، سادگی فراوان در نثر

(۴) کاربرد اکثر واژه‌ها در معنای واقعی، استفاده از جملات کوتاه و فعل‌های پی‌درپی، استفاده‌ی فراوان از اصطلاحات فلسفی و کلامی و نجومی

۵۰- کدام گزینه در باب مکتب‌های ادبی اروپا درست است؟

(۱) کلاسیسیسم، مکتب سنت‌گرایی در ادبیات است که تقلید را- از هر چه باشد- مردود می‌شمارد.

(۲) ناتورالیسم، به نوعی وابستگی ذهن به طبیعت مادی است و دوری از تخیل و گرایش به زبان محاوره.

(۳) رئالیسم، موضوع کار خود را در جامعه‌ی معاصر و به صورت فردی و اشرافی می‌داند که سعی می‌کند پلیدی‌ها و زشتی‌ها را نادیده بگیرد.

(۴) رمانتیسیسم، کوششی برای فرار از واقعیت است که همواره ذهن خودآگاه بر آن سلطه دارد و هر چیز را در محدوده‌ی زمانی خاص می‌بیند.

۵۱- کدام گزینه درست است؟

(۱) خط میخی، الفبای عهد باستان بود، دارای چهل و چهار حرف بود و از چپ به راست نوشته می‌شد.

(۲) خط اوستایی مربوط به اواخر دوره‌ی ساسانی بود، از چپ به راست نوشته می‌شد.

(۳) خط پهلوی در عصر اشکانی و ساسانی به کار می‌رفت، دارای سی و شش حرف بود و قسمت عمده‌ی ادبیات پارسی میانه به این خط نوشته شده است.

(۴) خط عربی به تدریج بعد از اسلام جای خط پهلوی را گرفت. زیرا خط پهلوی دشواری‌هایی در نوشتن داشت از جمله این‌که مصوت‌ها همواره در نوشتار منعکس نمی‌شد.

۵۲- رباعی زیر از کیست و برای چه کسی سروده شده است؟

«ای ماه چو ابروان یاری گویی / یا نی، چو کمان شهر یاری گویی

نعلی زده از زرّ عیاری گویی / در گوش سپهر گوشواری گویی»

(۱) فرخی، برای امیر چغانی

(۳) عنصری، برای محمود غزنوی

(۲) معزی، برای ملک‌شاه سلجوقی

(۴) منوچهری، برای مسعود غزنوی

۵۳- کدام گزینه درباره‌ی عنصر بیداری کاملاً درست است؟

(۱) جهان‌شناسی شاعران دگرگون شد و آنان در یک برخورد پویا مجموعه‌ی حیات را واقعیتی ملموس و هدفمند در نظر گرفتند.

(۲) درون‌مایه و محتوای شعری هم مانند قالب شعر تغییر کرد، و اما مدیحه‌سرایی هم‌چنان در اوج رونق خود بود فقط ممدوحان فرق کرده بودند.

(۳) از نظر کارکرد و دایره‌ی شمول، نثر در این دوره عمومیت یافت و به عنوان زبان برنده‌ی نهضت در اختیار مطبوعات قرار گرفت.

(۴) گرچه شاعرانی مانند فرخی یزدی پیدا شدند ولی هم‌چنان توده‌ها و محرومیت و نیازهای آنها از موضوع شعر خارج بود.

۵۴- آثار زیر به ترتیب از چه کسانی است؟

«تیرانا، تاریخ تطوّر نثر فارسی، قندهار نامه، زمزمه بهشت»

(۱) مهرداد اوستا، محمد تقی بهار، وحشی بافقی، دکتر مهدی حمیدی شیرازی

(۲) امیری فیروزکوهی، فتحعلی‌خان صبا، صائب تبریزی، آذر بیگدلی

(۳) فتحعلی‌خان صبا، بیدل عظیم‌آبادی، وحشی بافقی، امیری فیروزکوهی

(۴) مهرداد اوستا، محمد تقی بهار، صائب تبریزی، دکتر مهدی حمیدی شیرازی

۵۵- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... آرایه‌ی کنایه وجود دارد.

(۱) عشق شوری در نهاد ما نهاد / جان ما در بوته‌ی سودا نهاد

(۲) گفت و گویی در زبان ما فکند / جست و جویی در درون ما نهاد

(۳) چون نبود او را معین خانه‌ای / هر کجا جا دید، رخت آن‌جا نهاد

(۴) درین سرای بی‌کسی، کسی به در نمی‌زند / به دشت پر ملال ما پرنده پر نمی‌زند

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۶- شعری است عبارت از چند بند، هر بند مرکب از چهار تا هشت مصراع هم‌وزن و هم‌قافیه که آخرین مصراع در هر بند با

آخرین مصراع بندهای دیگر، قافیه‌ی یکسان دارد.

(۱) مسمط (۲) ترجیع‌بند (۳) مستزاد (۴) ترکیب‌بند

۵۷- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... ارکان تشبیه کامل است.

(۱) خوشبخت آن‌که مادر دانا به روز و شب / چونان فرشته بر سر او سایه‌گستر است

(۲) آن‌که لرزد همچو مرغ نیم‌بسمل، صبح و شام / در زمستان، پیکر عریان دهقان است و بس

(۳) بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی بر سر کارون همی رفت

(۴) مرا ستاره‌ی صبحی که هر چه کوشیدم / شد آخر از نظرم ناپدید مادر بود

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۸- در متن زیر کدام آرایه‌ها وجود دارد؟

«مور» چه می‌داند که بر دیواره‌ی اهرام می‌گذرد / یا بر خشتی خام / تو، آن بلندترین هرمی که فرعون تخیل می‌تواند ساخت / و من، آن کوچک‌ترین مور، که بلندای تو را در چشم نمی‌تواند داشت.

- (۱) کنایه، تضاد، مراعات‌نظیر، تشخیص
(۲) تضاد، سجع، تشبیه، استعاره
(۳) مراعات‌نظیر، سجع، تشبیه، تشخیص
(۴) سجع، کنایه، استعاره، ایهام

۵۹- شاعر در شعرهای سیاسی و انتقادی بیش‌تر از نماد سود می‌جوید تا:

- (۱) خود را از عقوبت و مجازات حکومت حفظ کند.
(۲) وضوح تصاویر و حرف‌ها را بیش‌تر کند.
(۳) استبداد را به زبانی گویاتر بیان کند.
(۴) راهی برای تغییر و تحول در زبان ایجاد کند.

۶۰- در همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ... آرایه‌ی تلمیح و مراعات‌نظیر وجود دارد.

- (۱) ای قلم تا می‌توانی در قلمدان صبر کن / یوسف آسا سال‌ها در کنج زندان صبر کن
(۲) همچو یعقوب حزین در بیت‌الاحزان صبر کن / کور شو بیرون نیا از شهر کنعان ای قلم
(۳) چشم‌بندی کن میان معرکه نقال باش / حقه‌بازی کن تو هم مانند زندان ای قلم
(۴) بیستون پر سر راه است مباد از شیرین / سخنی گفته و غمگین دل فرهاد کنید

۶۱- اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مَحْبُوبًا عِنْدَ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ

- (۱) الهی مرا به سوی بندگان نیکوکار رهنمون کن.
(۲) پروردگارا مرا دوستدار بندگان صالح خود نما.
(۳) ای خدا محبوبیت را از عباد صالح دور مکن.
(۴) خداوند مرا نزد بندگان نیکوکار خود محبوب گردان.

۶۲- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْمَبْنِيِّ لِلْمَجْهُولِ: (تَوَفَّنِي اللهُ مُسْلِمًا)

- (۱) اَتَوَفَّنِي مُسْلِمًا (۲) تَوَفَّيْتُ مُسْلِمًا (۳) تَوَفَّنِي مُسْلِمًا (۴) تَوَفَّيْتُ مُسْلِمًا

۶۳- مَيِّزْ اسْلُوبَ التَّعَجُّبِ الصَّحِيحِ لِلْعِبْرَةِ التَّالِيَةِ (أَنْتَنَ قَرِيبَاتٌ مِنْ اللَّهِ)

- (۱) مَا أَقْرَبُهُنَّ مِنْ اللَّهِ
(۲) مَا أَقْرَبَ أَنْتَنَ مِنْ اللَّهِ
(۳) مَا أَقْرَبُكُنَّ مِنْ اللَّهِ
(۴) مَا أَقْرَبَاتٍ مِنْ اللَّهِ

۶۴- عَيْنَ الْعِبْرَةِ الَّتِي جَاءَ فِيهَا (التَّمْيِيزُ)؟

- (۱) رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً
(۲) الْمُؤْمِنُ يَنَاجِي رَبَّهُ مَنَاجَةً
(۳) رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً
(۴) نَظَرَ الْأَبِّ إِلَى أَوْلَادِهِ مُشْفَقًا

۶۵- فِي أَيِّ الْأَجْوِبَةِ مَا جَاءَتْ كَلِمَةُ (كَثِيرًا) مَفْعُولًا مُطْلَقًا

- (۱) اجْتَنَبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ
(۲) اسْتَرَحْتُ كَثِيرًا فِي ذَلِكَ الْمَزْرَعَةِ
(۳) اجْتَهَدْتُ كَثِيرًا فِي سَبِيلِ النِّجَاحِ
(۴) نَدِمْتُ الْفَتَى كَثِيرًا

۶۶- مَا هِيَ الْعِبْرَةُ الصَّحِيحَةُ؟

- (۱) الْكِتَابُ أَيْنَ؟
(۲) طَائِرٌ فَوْقَ الشَّجَرَةِ
(۳) الْكُذْبُ مَا أَقُولُ
(۴) الطَّالِبَةُ الْحَقِيقِيَّةُ هِيَ الْمُهْدَبُ

۶۷- عَيْنَ الْخَطَأِ مِنْ هَذَا الْبَيْتِ: (أَبْقَى الْمَمَالِكُ مَا الْمَعَارِفُ أَسَّهُ / وَ الْعِلْمُ فِيهِ حَائِظٌ وَ دَعَائِمُ)

- (۱) الْمَعَارِفُ: مَبْتَدَا وَ مَرْفُوعٌ
(۲) فِيهِ: خَبَرٌ مَقْدَمٌ وَ مَرْفُوعٌ مَحَلًّا
(۳) أَبْقَى: مَبْتَدَا وَ مَرْفُوعٌ تَقْدِيرًا
(۴) الْمَمَالِكُ: مَضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ

۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

واژه‌های مشتق- مرکب این گزینه: دانشجو: دان (بن مضارع) + - ش + جو (بن مضارع) / دانشسرا: دان (بن مضارع) + - ش + سرا / زد و خورد: زد (بن ماضی) + و + خورد (بن ماضی)
توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: کاردانی: کار + دان (بن مضارع) + ی / برابر: بر + ا + بر
گزینه‌ی «۲»: آشتی‌کنان: آشتی + کن + ان / داد و ستد: داد + و + ستد
گزینه‌ی «۳»: آشتی‌کنان: آشتی + کن + ان / ناجوان‌مرد: نا + جوان + مرد

۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

بار دیگر- این مجموعه- مجموعه‌ی حیرت‌انگیز- چه معنا- این نقش‌ها- چه (چیز) می‌خواهند- این بوته‌ها- یک بدن- بدن زنده

۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

او را پهلوان می‌نامیم / او را پیر می‌گفتند (می‌نامیدند) / او را معلم به حساب می‌آوردند / او را عهده‌دار کرد

۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: از جمله‌ی دوم فعلی حذف نشده است.
گزینه‌ی «۲»: در عبارت اول فعل کردن بدون قرینه و به غلط حذف شده است.
گزینه‌ی «۴»: هر دو عبارت اشتباه است.

۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

شیفته‌ی آزادی- کشور ایران- روز چهارشنبه- کوزه‌ی بلور- گل شیپوری- گفتن راز.

۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «این» مضاف‌الیه و «آن» معطوف است. / گزینه‌ی «۲»: «آن» مفعول است. / گزینه‌ی «۴»: «این‌ها نهاد است.

۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

زهی عشق، زهی عشق، خدایا، خدایا

توضیح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: عجب، ای ساقی جان، هله / گزینه‌ی «۳»: جانا، ای سرد / گزینه‌ی «۴»: ای هفت گردون مست تو، ای هست ما از هست تو،
مرحبا

۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

زبان، شناس، ان، زبان، را، در، سه، سطح، بر، رس، ی، می، کن، - ند

۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

توضیح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: اوج قلّه‌ی کوه

گزینه‌ی «۲»: سنّ بیست سالگی / گزینه‌ی «۳»: از قبل پیش خرید کرده است.

۱۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

آرایش صوری، امارت و فرمانروایی، مناعت طبع، کره‌ی اثیر، حسن ختام

۱۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

ک، -، ت، ا، ب، -، د، -، س، ت، او، ر، -، ز، -، ب، ا، ن، -، ف، ا، ر، س، ای، -، د، -، ک، ت، -، ر، خ، ا، ن، ل، -، ر، ای

۱۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

ضمیر «م» در این گزینه به معنای فعل هستم است، اما در سایر گزینه‌ها تنها ضمیر است.

۱۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۱۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

فعل دو وجهی فعلی است که هم بتوان آن را به صورت گذرا و هم به صورت ناگذر آورد.

۱۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

قالب شعر، ابتر و ناقص، ردیلت‌های اخلاقی، هول و وحشت، غریب و آواره، هور و ماه

۱۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

«برو»: شناسه ندارد (تکواژ صفر)، «است»: شناسه ندارد (تکواژ صفر)

۱۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۱۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۱۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: طرق‌ها: حشو / گزینه‌ی «۲»: «توسط سربازان» غلط است و باید گفت سربازان مردم را می‌کشند. / گزینه‌ی «۳»: سازمان انرژی اتمی... فرستاده است.

۲۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۲۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: «خویش» ضمیر مشترک است نه اسم. / گزینه‌ی «۳»: «دو جسم» ترکیب وصفی / گزینه‌ی «۴»: «حدیث دیگران» ترکیب اضافی

۲۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

واژه‌های مرکب در هر گزینه:

گزینه‌ی «۱»: مهمان‌خانه، رهرو / گزینه‌ی «۲»: نوروز، خوش حساب، پابرنه / گزینه‌ی «۳»: زیر زمین، گردن‌بند، خدانشناس / گزینه‌ی «۴»: کف‌بین، شترگاپلنگ

بنابراین گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۲۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

در هر دو بیت به این مفهوم اشاره شده که بنده گنه‌کار است و تنها به فضل خدا امیدوار که رستگار شود. حال آن‌که در بیت «۴» تنها به امید به خدا اشاره شده و صحبتی از گنهکاری بنده و کوتاهی او در عمل به فرامین خداوند نیست.

۲۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صمیم است.

بیت صحبت بین رستم و یکی از پهلوانان سپاه ایران است و نه سپاه دشمن.

۲۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

منظور از «هژبر ژیان» و «شه جنگجو» حضرت علی (ع) است.

۲۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

۲۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

۲۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صمیم است.

هر سه بیت دیگر به مفهوم متکی بودن بر خویشتن و آزادی از تعلق و منت دیگران اشاره دارند.

۲۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

۳۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

در سایر گزینه‌ها مفهوم ارشاد وجود دارد، اشاره به تفکر اما در گزینه‌ی «۲» مفهوم ارشاد وجود ندارد.

۳۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

۳۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صمیم است.

۳۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صمیم است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «قبیحی ز من مجو»: بر من خرده مگیر / گزینه‌ی «۲»: هنرمندان و با ظرافت کاری را انجام دادن / گزینه‌ی «۳»: از کسی با فریب یا زور پول گرفتن

۳۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

تو مرا بر خویشتن گیر: تو عهده‌دار کار من شو

۳۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: خود را هم‌رنگ جماعت کردن / گزینه‌ی «۳»: اتمام تحمل / گزینه‌ی «۴»: دنیا کوتاه و غیرواقعی و بی اهمیت است.

۳۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صمیم است.

معنی این جمله این است که آقا پس‌رفت کرده و پیشرفتی معکوس داشته است.

۳۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صمیم است.

بلامعارض: بی‌رقیب

۳۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: آراسته. جواهر نشان / گزینه‌ی «۲»: نزدیک رفتن و پیش رفتن / گزینه‌ی «۳»: ماهی از ماه‌های رومی

۳۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۴۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۴۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

۴۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۴۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

۴۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

مفهوم گزینه و بیت هر دو این است که هنگامی که منیت انسان از بین برود و به مقام فناء فی الله برسد، به خدا خواهد رسید.

۴۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۴۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۴۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۴۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۴۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

۵۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

۵۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۵۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

۵۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۵۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۵۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: جان در بوته‌ی سودا نهادن: کنایه از به عشق و طمع دچار کردن

گزینه‌ی «۳»: رخت جایی نهادن: کنایه از در جایی منزل کردن

گزینه‌ی «۴»: کسی به در نمی‌زند و پرنده بر نمی‌زند: کنایه از اتّفاقی نیفتادن و حرکت و جنبش آزادی بخشی به راه نیفتادن

۵۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۵۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: مادر دانا مانند فرشته‌ای بر سر او سایه افکنده است.

مشبه ادات مشبه‌به سایه افکندن: وجه شبه

تشبیه

گزینه‌ی «۲»: پیکر عریان دهقان هم‌چو مرغ نیم بسمل می‌لرزد.

مشبه ادات مشبه‌به لرزیدن: وجه شبه

تشبیه

گزینه‌ی «۳»: بلم آرام چون قویی سبکبار به نرمی بر سر کارون می‌رفت.

مشبه ادات مشبه‌به به نرمی رفتن: وجه شبه

تشبیه

۵۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

مراعات‌النظیر: هرم، فرعون، اهرام / سجع: می‌تواند ساخت، نمی‌تواند داشت / تشبیه: فرعون تخیل من آن کوچک‌ترین مور / تشخیص: تخیل هرم می‌سازد.

۵۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

۶۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

در این بیت تلمیح وجود ندارد.

۶۱- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۶۲- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

چون مفعول ضمیر متصل نصب است، فعل مجهول در صیغه ضمیر متصل نصب می‌آید.

۶۳- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

فعل در هنگام تبدیل به اسلوب تعجب صرف نمی‌شود و مؤنث نیز نباید باشد.

۶۴- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «رحمة» مفعول / گزینه‌ی «۲»: «مناجاة» مفعول مطلق / گزینه‌ی «۴»: «شفقاً»: حال

۶۵- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

زیرا «کثیراً» در گزینه‌ی «۱» مفعول‌به است. در سایر گزینه‌ها «کثیراً» صفت جانشین مفعول مطلق است (وزن فعلی) و صفت مذکر و مؤنث آوردنش فرقی ندارد.

۶۶- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «أین الكتاب» / گزینه‌ی «۲»: «طائر فوق الشجرة»

۶۷- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۲» صحیح است.

«فیه»: جار و مجرور، «هائط»: خبر

۶۸- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۳» صحیح است.

باید «بیع» باشد، زیرا نائب فاعل مذکر است.

۶۹- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۴» صحیح است.

اوحامی بوده و پس از معلل شدن ایحاء شده است. «واو» ساکن که قبلش کسره است به (ی) تبدیل و حرف عله در آخر کلمه بعد از «الف» به همزه تبدیل می‌شود.

۷۰- پاسخ صحیح گزینه‌ی «۱» صحیح است.

باید «اخوان الشیاطین» باشد؛ چون «اخوان» و «اخوه» جمع مکسر «اخ» است. «اخوان» و «اخوان» مثنی است.